

פרד"ס התורה בפרשת השבוע בעריכת הרב נעם יעקבי שליט"א

מעייץ הסוכה

להקדשות ותרומות ולקבלת העלון במייל:
0506933962@gmail.com :פ"ל 0506933962

מעלות הסוכה

הסוכות שהיו ביציאת מצרים היו ענני כבוד ומצינו שהענני כבוד היו פולטים את שבט הדני שהיה אצלם שמץ עבודה זרה פסל מיכה כמ"ש התרגום יונתן בן עוזיאל והילקוט וא"כ גם מצות סוכה שאנו עושים זכר לענני הכבוד האלו כל מי שיש בו שמץ עבודה זרה לא יבוא בהם ואין לו נחלה וחלק במצוה זו

(אור הצבי)

*

ודע כי מי שאינו מקיים ואינו יושב בסוכה מעיד על עצמו שאין לו חלק באמונת ישראל והמקיים מצוה זו ומשים לבו אל מה שכתבנו בסודה ידע ויכיר כי יושב בימים העליונים סוד הסוכה העליונה והימים מכסים עליו ומגינים עליו בשעת צורכו.

(תולעת יעקב)

*

כי סוכה נקרא על שם סוכת שלום שפורס סוכת שלום עלינו וזה לנו למחסה ומגן מזרם וגו' גם כשיש שלום אז נעשה מין אותיות שלום ראשי תבות של והושיענו "מהרה למען שמך שאז הוא טובת הכלל וכו' ונתהפך מידת הדין למידת הרחמים: ואז אינם יכולים כל המסטינים לקרב אצלינו. שהסוכה למחסה והכל ע"י שלום

(שפת אמת פרשת נצבים)

*

והנה סוכה שהוא גמטריא הו"ה אדנ"י [אנו מייחדים ב' שמות הנ"ל] ואנו מקרבים ביאת המשיח בבי"א והשי"ת יקים לנו את סכת דוד הנופלת. ויהי בשלם סכו.

(שם דרוש לסוכות).

*

והנה שבת ר"ת "בסוכות" תשבו "שבעת רמז שע"י הסוכה יכולין ג"כ להמתיק כל הדינים כמו בשבת.

(שם יום ב')

*

מצות סוכה היא סגולה לברית המעור היא ומכוון נגד ברית הלשון מעו"ר לשון בגימטריא שבת ר"ת "בסוכות" תשבו "שבעת וכו' שע"י הסוכה אנו זוכין לשמירה מפגימות ברית קודש.

(שם יום א').

*

סוכות הוא התפשטות החסדים כי שורש החסד הוא אברהם דאזיל עם כל יומין.

(שם יום ב')

*

סוכות נקרא חג האסיף אשר בו מאספין כל הקולות והדיבורים של כל השנה אשר לא היו על הכוונה ובקיים האדם מצות סוכה (בגמטריא הו"ה אדנ"י שהוא) קול דבור, והקדושה העליונה שורה בתוכה הוא בסוד הכונה, הנה הוא מאסף קול ודבור וכונה בגמטריא אמ"ת ליעקב אשר נסע סוכות הבן.

(בני יששכר מאמרי חודש תשרי ט.)

*

הסוכה הדפנות עם הסכך ועם קרקעית הסוכה מרומזים בהם צירופי שמות הקדושים. והיא מצוה קלה שאדם דש בעקביו ודורך על שמות הקדושים וע"כ יש בו קדושה עד מאוד וע"כ היושב בסוכה מתקדש

אמר רב לוי כל המקיים מצוות סוכה בעולם הזה אומר הקב"ה הוא קיים מצות סוכה אני מסיך עליו מחמתו של יום הבא. שנאמר סכותה לראשי ביום נשק, מהו נשק, אר"ש ב"נ ביום שישקו שני עולמות זה לזה באיזה יום הנה יום בא לה'. דבר אחר וסוכה תהיה לצל יומם מחורב כל מי שמקיים מצוות סוכה בעולם הזה הקב"ה מסיך עליו מן המזיקין שלא יזיקו אותו שכן הוא אמר בעברתו יסך לך. וכל מי שמקיים מצות סוכה הקב"ה נותן לו חלק בעתיד לבוא בסוכתה של סדום שנא' ועמק סוכות אמדד. מהו עמק סוכות זו סוכתה של סדום שהיתה מסוככת בשבעה אילנות שהן מסוככות זו על גב זו גפן תאנה ורמון ופרסק ושקדים ואגוז ותמרים על גביהם.

דבר אחר כל מי שמקיים מצות סוכה בעולם הזה הקב"ה מושיבו בסוכתו של לויתן לעתיד לבא וגו'.

מנין שכשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל שם שמים על הסוכה, ת"ל (ויקרא כג, לד) חג הסוכות תעשה שבעת ימים לה', מה חגיגה לה' אף סוכה לה'.

(סוכה ט')

*

כמה בני אדם חושבים שיושבים בצל סוכה והם חוץ ממנה שמי שהוא אזרחי ושורשו וענפיו מישראל ומכוין לישב בצל דמהימנותא סוכה קולטתו ואם לאו סוכה פולטתו, זהו כל האזרח ישוב בסוכות (שך אמור)

*

כל האזרח בישראל ישוב בסוכות כוונתו כל מי שלא ימשך אחר הרשעים אלא יהיה קיים ומשורש באמונתו.

*

סוכה עולה צא בגי' אמן והמתברך מתברך באלהי אמן

*

היושב בסוכה יורש חירות לו ולבניו לדורות עולם ומתברך מלמעלה וההיפוך בהיפוך.

(רי"ע)

*

אשרי אנוש יעשה זאת יחשב לו כשמר כל התורה הזאת.

(פייטן שחרית ליום שני דיבור המתחיל כי אקח)

*

סוכה נוטריקון סומך ועוזר כל הנופלים וכו'. וכל מי שמשפיל עצמו כאילו נופל, הקב"ה מעמידו ומחזיקו ביד ימינו, וזה דווקא למי שהוא בעיניו חשוב כאין כדאיתא בגמ' (עירובין יג.) שמי שמשפיל עצמו ה' מגביהו. תתבונן בדבר סוכת דוד הנופלת ה' מחזיקו ביד ימינו סוד וימינו תחבקני (שיר השירים ב, ו').

(בני יששכר מאמרי חודש תשרי)

*

סוכה סגולה לרוח הקודש נקרא החג סוכה מלשון הגמ' (מגילה יד) למה נקרא שמה יסכה שהכל סכין כיפיה שתהא אתה סוכה ברוח הקודש.

(שם)

ומתהר גופו. וע"כ אין לדבר בה דברים בטלים כי היא מקדושת בית הכנסת.

(ספרי יראים)

*

הסוכה היא שמירה מכל דבר רע [ומעין הרע ומפגעים רעים] כי כן כתיב כי יצפני בסוכו ביום רעה יסתרני בסתר אהלו בצור ירוממונה להגן עלינו מכל בחינת רע וכו' ונתבטל כחו של נחש מעלינו ומכל ישראל ונזכה לשפע קודש ונחיה בשפעה אמון כ"ר. (שפת אמת דרוש לסוכות יום ב')

*

מצות סוכה מכפר על עבודה זרה: כתיב שתי כתפות יהיה לו על שני קצותיו וחבר. נודע שני כתף הוא חכמה בינה שת"י ר"ת "תשבו" "שבעת" "מים כתף" גימטריא מילוי של חסד כזה י"ת מ"ר ל"ת. ל"ו גי' ופ'ו על שני קצותיו גימטריא חסד מלא כזה ח"ת סמך דל"ת ואפוד מכפר על ע"ז.

*

סכה גימטריא מילה ועם הכולל גימטריא אלהים רומז ש"י הצור של

הסכה נמתק הדין אלוקים ונתבטל כחו של נחש מבחינת מילה ונכרת הערלה ואנו זוכין לשפע עליון. כי ע"י הסוכה נתהפך מן חמסי למחסי שהיא סוכה ומחסי ר"ת חונה מלאך ד' סביב. סביב גימטריא למ"ד מלאך גימטריא סוכה מלאך ה' סביב רומז על ד' דפנות של סכה. והוא למחסה ולמסתור מכל הדינים.

(שם)

*

ע"י מצות סוכה שאנו יושבים בצלא דמהימנותא, ואלהים מחסה לנו סלה מבטלין כחו של סמאל שהוא ר"ת אלהים מחסה לנו סלה וזה ג"כ מחסה גי' הוי"ה אלה"ם עה"כ שנכלל אלהים בשם הויה ונמתק ונמשך מחסה לישראל וכו' ושפכו לפניו לבבכם מרמז ג"כ על הל"ל לב שהוא אותיות ל"ו ל"ב והבן ומי שהענין היה פולט שלט בהם עמלק גי' ר"ם גימטריא ב' פעמים צל וזהו ונסו הצללים הם ב' צללים של רם שהוא עמלק וע"י צל דפנות וצל סכך שמירה עלינו ועל כל ישראל לכן כ"י את"ה ה' מחס"י גימטריא עת"ק שהוא דוחה החיצונים כנודע שמהארת עת"ק בורח"ם. (שם בסופו)

(סוכת שלום - כל בו לחג הסוכות)

על ידי נטילת לולב ישראל מתגברים על שרי האומות למעלה ומזה באה גזירת כליון על האומות למטה

ודפח"ח.

ונקדים עוד להביא דברי ה"בני יששכר" (צילא דמהימנותא מאמר י' או"כ) שפירש הפסוק (הושע יד, ח): "יִשְׁבוּ יִשְׁבִּי בְּצִלּוֹ יִחְיוּ דָגָן וְיִפְרְחוּ כִגְפָן". על פי מה שכתב הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע בספה"ק "קדושת לוי" (פרשת וילך ד"ה מי אל כמוך) לבאר דברי המדרש תנחומא (פרשת אמור סי' כב) בפסוק (ויקרא כג, מ) "וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן", וכי ראשון הוא והלא ט"ו יום הוא, ואת אמרת ביום הראשון, אלא ראשון הוא לחשבון עוונות, וביאר הענין של ראשון לחשבון עוונות כי מכיון שבראש השנה ויום הכיפורים עושים ישראל תשובה מידאה מחמת פחד הדין, אבל אחרי שעברו ימי הדין שאו סלח הקב"ה על כל עוונותיהם, כשבא חג הסוכות שאז יושבים ישראל בצילא דמהימנותא הרי הם עושים תשובה מאהבה, ולכן עושים אז בשמים את חשבון העוונות כדי לצרפם לזכויות. עכ"ד. והנה קיימא לן (ברכות לח, ב) בכל הברכות שתקנו עליהם ברכה פרטית כגון פרי העץ פרי האדמה וכדומה. דכל חשיבותם כדי לקבל הברכות הפרטיות היא רק אם הם בעיניהם אבל אם נשתנו מכמות שהיו ואינו ניכר מציאותן הראשון איבדו חשיבותן וברכתן 'שהכל' מלבד שניים שהם הגפן והדגן, שכל שנשתנו נשתנו למעליותא, ובכל אופן שיהיו. נתעלו במדרגת הברכות לקבל ברכות מיוחדות שהם ברכת 'המוציא לחם מן הארץ' לדגן, וברכת 'בורא פרי הגפן' ליין.

וזה מה שיש לפרש בדברי הנביא יושבו יושבי בצילו רומז על צל סוכה צילא דמהימנותא, דאז הוא זמן ששבים בתשובה מאהבה ואז זוכין שהעוונות יהיו "יחיו דגן יפרחו כגפן" כי העוונות אישתי למעליותא דוגמת דגן ויין שמשתנים למעליותא, שנעשין זכויות. עכ"ד הנפלאים.

ובזה יתקשר כמין חומר רמיות הכתוב הניצב בפתח דברינו: "מַעֲנֶה אֱלֹהֵי קֶדֶם וגו' וַיִּגְרֶשׁ מִפְּנֵי אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשֹּׁמֵד", קאי על השמדת וכליון אומות העולם, ואמר הפסוק, כי הזמן המסוגל הוא בעת אשר מקויים: "וַיִּשְׁכַּן יִשְׁרָאֵל בְּטַח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב". היינו כאשר מתגלה לעין כל שישראל המה תחת עין השגחתו של הש"י בעצמו, בבחינת יעקב חבל נחלתו.

וזהו: "אֶל אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ". רומז על חג הסוכות אז שבים ישראל בתשובה מאהבה ועוונותיהם משתנים למעליותא דומיא דדגן ותירוש, ובכח מצות הימים האלה שהיא נטילת ארבעת המינים בו מגלים שישראל נתונים תחת יד הש"י והנהגתו. ובה מניעים את השרים שלמעלה ומקויים בהם באומות העולם: "וַיֹּאמֶר הַשֹּׁמֵד". על משקל הפסוק (ישעיה יד, כג) "וְנִטְאָטְאִיתָ בְּמִטְאָטְא הַשֹּׁמֵד" שעל ידי ארבעת המינים מטאטאים ומשמידים אותם מן הארץ.

(מעניי הישועה - הרב יהושע פולק)

בפסוק (דברים לג, כז) "מַעֲנֶה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זֶרְעֹת עוֹלָם וַיִּגְרֶשׁ מִפְּנֵי אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשֹּׁמֵד" וסמין ליה "וַיִּשְׁכַּן יִשְׁרָאֵל בְּטַח בְּדָד עֵין יַעֲקֹב אֶל אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ". וראה באור החיים הקדוש מה שפירש דשני המקראות שייכי אהדדי, עיי"ש לדרכו, ונראה עוד בזה לפרש מתוך עניני דיומין חג הסוכות.

נקדים מה ששמעתי מפי כ"ק אאמו"ר שליט"א [וצללה"ה] שאמר משמיה דהרה"ק הרבי רבי מנחם מענדיל מרימנוב זי"ע דהלולב ומיניו הם כצורת מכבדות, ורומז כי כאשר בני ישראל נוטלים הלולב ומיניו ומנענעים אותם, מכבדים ומטאטאים הם כל רשעי ארץ. וכולם יפלו תחת רגליהם, עכ"ל. (עי' מנחם ציון פר' האזינו)

והוסיף כ"ק אאמו"ר שליט"א [וצללה"ה] ביאור נאה בענין כדי להבין במה גדול כוחו של הלולב להכניע ולהשמיד את האומות העולם, והוא על פי המבואר בקדמונים (ראה בבני יששכר צילא דמהימנותא מאמר י' אות יח ואות כד) שיש בקבלה שעל ארבעת המינים שציוותה עליהם תורתנו הקדושה ליטלם בחג הזה אין שולט שום שר וממונה שיאמר להם גדל, כדרך שאר המינים הגדלים בארץ, רק הם גדלים בהשגחתו ית"ש.

ויש בזה הוראה נפלאה על בני ישראל לדמותם למינים הללו, שגם המה אינם נתונים תחת השרים, אלא תמיד הם תחת השגחתו של הש"י בבחינת הנאמר בכתוב (דברים לב, ט): "כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ". עכ"ד.ק.

ונמצא מדברי הקדמונים הללו שבעת שאנו נוטלים את הלולב ומיניו אנו מגלים לעין כל כי אין אנו מצויים כלל תחת הנהגת ושליטת שרי מעלה, אלא רק תחת יד השגחתו ואנו עמו ונחלתו השייכים לחלקו ית"ש.

עוד זאת מצעו בדברי חז"ל (מכילתא בשלח טו, ב) על הפסוק: (ישעיה כד, א) "יִפְקֹד יְהוָה עַל צָבָא הַמָּרוֹם בְּמָרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה" שאין הקב"ה נפרע מאומה עד שנפרע מהשר שלה תחילה, (עי' רמב"ן עה"ת ויקרא יח, פסוק כה). ונמצא שכשישראל רוצים להכניע אחת מן האומות העולם זקוקים הם להכניע את השר שלה בשמים תחילה, ורק לאחר מכן יוכלו לכלות את האומה הרשעה.

והנה מאין יהיה להם לישראל הכח הזה להילחם עם השרים מלאכי מעלה ולהכניעם תחתיהם, אלא שכאשר באים ישראל ולולביהם בידיהם ובנענועם אותם כלפי כל רוחות העולם מגלים בזה כי הם נתונים רק תחת הנהגת הש"י. ואין להם שום שייכות לשליטת השרים שלמעלה, ובהם מוכיחים כי עומדים בדרגה גבוהה טפי מאותם שרים כי בהם מקויים הפסוק "כי חלק ה' עמו", ודבוקים ואחוזים המה כו' ית' בכבודו ובעצמו, ואזי יכולים המה להכניע את שר האומה שלמעלה, ואחר כך ממילא יוכלו גם כן להשמיד ולכלות בנקל את האומה עצמה. עכ"ד אאמו"ר שליט"א [וצללה"ה]